

Priredila na osnovu dokumentacije iz Centra Paula Klea

Milka Čabrilo

CENTAR PAULA KLEA U BERNU

Na periferiji Berna, pet kilometara od centra Berna, otvoren je pre godinu dana, 20. juna 2005. godine Centar Paula Klea. Ova imponantna građevina, je delo italijanskog arhitekta Renca Piana. Piano je dobar poznavalac i ljubitelj kleovog slikarstva i on je centar projektovao

u skladu sa multidisciplinarnom koncepcijom kleove umetnosti. Centar je nastao zahvaljujući idejama, entuzijazmu i saradnji kleove porodice i bračnog para prof. dr Morisa i Marte Miler.

Kleova snaha poklonila je 650 dela a unuk 850 dela kao i kolekciju kleovih prijatelja kao što su Kandinski i Fajninger. Bračni par Mejerovi suljubitelji poznavaooci kleovog dela i za potrebe centra dali su donaciju od 30 miliona švajcarskih franaka, poklonili zemljište na kome je centar sagrađen i prof. Mejer je angažovao arhitektu Piana koji je projektovao centar

u skaldu sa umetničkim ciljevima i poetikom Paula Klea. Marta Mejer je poklonila park skulptura koji okružuje centar. U parku je izložila šest skulptura u bronzi i oksidisanom kor–ten čeliku koje se nalaze u okruženju brezovih stabala. Tu su i dva veštačka jezerceta. Pristup parku skulptura je slobodan. Skulpture pripadaju zbirci savremene umetnosti Marte Miler. Centar ima adresu po slici "Spomenik na plodnoj zemlji."

Centar je koštao 110 miliona franaka i u finansiranju je učestvovao i grad Bern i privatni donatori.

Centar se sastoji od Glavne sale koja se nalazi u srednjem delu i koja ima 1750 kvadrata i služi za predstavljanje stalne postavke.

Tu se izlaže po 200 dela. Nakon šest meseci smenjuju se slike tako da posetioci tu mogu da vide i slike retko izlagane ili nikada pre.

Sala za povremene izložbe od 850 kvadrata u kojoj se izlažu dela koja su savremena i koja imaju vezu sa kleovom poetikom. Trenutno je u toku izložba dela Maksa Bekmana "San života."

Tu je i Dečji muzej gde se deca do 4 godine na dalje a i odrasli edukuju za poznavanje dela Paula Klea njegovim metodama. Tu je i Otvoreni studio gde odrasli mogu svakog dana da kreiraju svoje delo jedan sat zasnovano na kleovim tehnikama.

Centar ima salu za koncerte, orkestar, pozorišnu dvoranu. Kle je bio odličan violinista, pisac, filosof, profesor, pesnik. Na koncertima se svira muzika koju je Kle svirao od baroka do klasike kao i dela 20 i 21 veka. Orkestar čine mladi afir–misani muzičari. Kle se bavio pozorištem i umetničkom igrom. Pisao je sjajne teorijske rasprave o umetnosti. Stoga je koncepcija centra multidisciplinarna i on će prerasti u međunarodni kulturni centar. Centar predstavlja "pomoć demokratiji i ulaganje u bolju budućnost."

Centar poseduje infrastrukturu: biblioteku sa naučnim arhivom, salu za konferencije, naučne i umetničke skupove, restoran, kafe, centar za medijaciju. Svrha centra je da posetioci intenziviraju iskustvo poznavanja kleovog dela i da ih to motiviše da stalno dolaze.

Ovaj centar je jedinstven u svetu jer poseduje 40% dela jednog jedinog umetnika. Kle je za života naslikao oko 10.000 dela. Tu su ulja, grafike, crteži, skice, skulpture, lutke, rukopisi. Kleova dela se nalaze u svetskim muzejima i galerijama i u privatnim kolekcijama. Kle je bio jedan od najvećih univerzalnih likovnih umetnika dvadesetog veka.

U centru je predstavljena na najbolji način sinteza njegovog obimnog opusa a takođe i najpotpunija dokumentacija o ličnom životu i radu.